

F. 97 — 3072

[97/ 22913]

24 NOVEMBRE 1997. — Arrêté royal relatif au titre professionnel et aux conditions de qualification requises pour l'exercice de la profession d'orthoptiste et portant fixation de la liste des prestations techniques et de la liste des actes dont l'orthoptiste peut être chargé par un médecin

ALBERT II, Roi des Belges,
A tous, présents et à venir, Salut.

Vu l'arrêté royal n° 78 du 10 novembre 1967 relatif à l'exercice de l'art de guérir, de l'art infirmier, des professions paramédicales et aux commissions médicales, notamment l'article 5, § 1er, alinéas 1er et 3 modifié par les lois des 20 décembre 1974 et 19 décembre 1990, l'article 22bis inséré par la loi du 19 décembre 1990, et l'article 23 modifié par la loi du 19 décembre 1990;

Vu l'avis du Conseil national des Professions paramédicales du 7 novembre 1991;

Vu l'avis conforme de la Commission technique des Professions paramédicales du 4 mai 1995;

Vu l'avis du Conseil d'Etat;

Sur la proposition de Notre Ministre de la Santé publique et des Pensions,

Nous avons arrêté et arrêtons :

Article 1er. La profession « Orthoptie » est une profession paramédicale au sens de l'article 22bis, de l'arrêté royal n° 78 du 10 novembre 1967 relatif à l'exercice de l'art de guérir, de l'art infirmier, des professions paramédicales et aux commissions médicales.

Art. 2. La profession visée à l'article 1er est exercée sous le titre professionnel d'« orthoptiste ».

Art. 3. La profession d'orthoptiste ne peut être exercée que par les personnes remplissant les conditions suivantes :

1° être détenteur d'un diplôme sanctionnant une formation, répondant à une formation d'au moins trois ans dans le cadre d'un enseignement supérieur de plein exercice dans un des domaines suivants :

- l'ergothérapie;
- la kinésithérapie;
- la logopédie;
- l'art infirmier;

et en outre être détenteur d'un diplôme sanctionnant une formation, répondant à une formation d'au moins deux ans dans le cadre d'un enseignement supérieur de promotion sociale dont le programme d'étude comporte au moins :

a) une formation théorique en :

- Anatomie générale et oculaire;
- Physiologie générale et oculaire;
- Pathologie générale et oculaire;
- Ophthalmologie générale;
- Neuro-ophthalmologie;
- Neurophysiologie;
- Optique;
- Théorie du strabisme;
- Théorie de l'amblyopie;
- « Low-Vision »;
- Orthopédagogie/ psychologie de développement;
- déontologie de l'orthoptiste;

b) une formation théorique et pratique en :

- Méthodes d'examen du strabisme;
- Méthodes d'examen de l'amblyopie;
- Méthodes de traitement du strabisme;
- Méthodes de traitement de l'amblyopie;

N. 97 — 3072

[97/ 22913]

24 NOVEMBER 1997. — Koninklijk besluit betreffende de beroepstitel en de kwalificatievereisten voor de uitoefening van het beroep van orthoptist en houdende vaststelling van de lijst van de technische prestaties en van de lijst van handelingen waarmee de orthoptist door een arts kan worden belast

ALBERT II, Koning der Belgen,
Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen, Onze Groet.

Gelet op het koninklijk besluit nr. 78 van 10 november 1967 betreffende de uitoefening van de geneeskunst, de verpleegkunde, de paramedische beroepen en de geneeskundige commissies, inzonderheid op artikel 5, § 1, eerste en derde lid, gewijzigd bij de wetten van 20 december 1990, artikel 22bis, ingevoegd bij de wet van 19 december 1990, en artikel 23, gewijzigd bij de wet van 19 december 1990;

Gelet op het advies van de Nationale Raad van de Paramedische Beroepen van 7 november 1991;

Gelet op het eensluidend advies van de Technische Commissie voor de Paramedische Beroepen van 4 mei 1995;

Gelet op het advies van de Raad van State;

Op de voordracht van Onze Minister van Volksgezondheid en Pensioenen,

Hebben Wij besloten en besluiten Wij :

Artikel 1. Het beroep « Orthoptie » is een paramedisch beroep in de zin van artikel 22bis van het koninklijk besluit nr. 78 van 10 november 1967 betreffende de uitoefening van de geneeskunst, de verpleegkunde, de paramedische beroepen en de geneeskundige commissies.

Art. 2. Het in artikel 1 bedoelde beroep wordt uitgeoefend onder de beroepstitel « orthoptist ».

Art. 3. Het beroep van orthoptist mag slechts worden uitgeoefend door personen die voldoen aan de volgende voorwaarden :

1° houder zijn van een diploma dat een opleiding bekroont, die overeenstemt met een opleiding van minstens drie jaar in het kader van een voltijds hoger onderwijs, op één van de volgende gebieden :

- ergotherapie;
- kinesitherapie;
- logopedie;
- verpleegkunde,

en bovendien houder zijn van een diploma dat een opleiding bekroont, die overeenstemt met een opleiding van minstens twee jaar in het kader van een hoger onderwijs voor sociale promotie waarvan het leerprogramma op zijn minst omvat :

a) een theoretische opleiding in :

- Algemene anatomie en anatomie van het oog;
- Algemene fysiologie en fysiologie van het oog;
- algemene pathologie en pathologie vna het oog;
- Algemene oogheelkunde;
- Neuro-ophthalmologie;
- Neurofysiologie;
- Optica;
- Theorie van het strabisme;
- Theorie van de amblyopie;
- « Low-Vision »;
- Orthopedagogie/ ontwikkelingspsychologie;
- Deontologie van de orthoptist;

b) een theoretische en praktische opleiding in :

- Onderzoeksmethoden van strabisme;
- Onderzoeksmethoden van amblyopie;
- behandelingsmethoden van strabisme;
- Behandelingsmethoden van amblyopie;

c) effectuer un travail en rapport avec la formation dont il ressort que l'intéressé est capable de déployer une activité analytique et synthétique dans la branche professionnelle et qu'il peut travailler de manière autonome.

2° avoir effectué avec fruit un stage d'au moins 200 heures réparties entre orthoptie, polyclinique ophtalmologique, salle d'opération ophtalmologique, revalidation, attesté par un carnet de stage que le candidat doit tenir à jour.

3° entretenir et mettre à jour leurs connaissances et compétences professionnelles par une formation continue, permettant un exercice de la profession d'un niveau de qualité optimal.

La formation continue visée ci-dessus doit consister en études personnelles et en participation à des activités de formation.

Art. 4. § 1er. La liste des prestations techniques, visées à l'article 23 § 1er, alinéa 1er, de l'arrêté royal n° 78 précité, du 10 novembre 1967, figure à l'annexe I au présent arrêté.

§ 2 Les prestations techniques, visées au § 1er requièrent une prescription médicale circonstanciée d'un médecin spécialiste en ophtalmologie.

Art. 5. § 1er. La liste des actes dont un médecin peut charger un orthoptiste en application de l'article 5, § 1er, alinéa 1er, de l'arrêté royal n° 78 précité, du 10 novembre 1967, figure en annexe II a) et annexe II b) au présent arrêté.

§ 2 Les actes visés en annexe II b) peuvent être confiés exclusivement par un médecin spécialiste en ophtalmologie.

Art. 6. Notre Ministre de la Santé publique et des Pensions est chargé de l'exécution du présent arrêté.

Donné à Bruxelles, le 24 novembre 1997.

ALBERT

Par le Roi :

Le Ministre de la Santé publique et des Pensions,
M. COLLA

Annexe I

Liste des prestations techniques pouvant être accomplies par les orthoptistes en application de l'article 23 § 1er, alinéa 1er de l'arrêté royal n° 78 du 10 novembre 1967.

- Examens orthoptiques et un rapport technique écrit des examens effectués, adressé au médecin prescripteur :
- Collecte des informations nécessaires au bon déroulement de l'examen;
- Observation de la morphologie de la face, du port de tête et de la position des yeux;
- Détermination objective qualitative et quantitative de la position oculaire;
- Recherche de la position anormale de la tête;
- Exploration de la motilité oculaire;
- Exploration de l'état sensoriel de la vision binoculaire;
- Détermination du rapport entre la convergence accommodative et l'accommodation, de l'acomodation et des possibilités de convergence;
- Etude de l'aniseiconie;
- Dépistage du nystagmus;
- Dépistage des anomalies de la vision des couleurs;
- Détermination de l'acuité visuelle;
- Recherche de la dominance oculaire;
- Etude de la fixation avec ou sans dilatation pupillaire; les collyres mydriatiques ne peuvent être prescrits que par un ophtalmologiste;

c) het maken van een werk dat in verband staat met de opleiding en waaruit blijkt dat de betrokkene in staat is tot een analytische en synthetische activiteit in het vakdomein en dat hij zelfstandig kan werken.

2° met vrucht doorlopen stage hebben van minstens 200 uren verdeeld over orthoptie, oogheelkundige polikliniek, oogheelkundige operatiezaal, revalidatie, ten bewijze waarvan de kandidaat een stageboek moet bijhouden.

3° hun beroepskennis en -vaardigheden via bijscholing onderhouden en bijwerken, om een beroepsuitoefening op een optimaal kwaliteitsniveau mogelijk te maken.

De hierboven bedoelde bijscholing moet bestaan uit persoonlijke studie en deelname aan vormingsactiviteiten.

Art. 4. § 1. De lijst van de technische prestaties, bedoeld in artikel 23 § 1, eerste lid, van voormeld koninklijk besluit nr. 78 van 10 november 1967, is opgenomen in bijlage I bij dit besluit.

§ 2 de technische prestaties bedoeld in § 1 vereisen een omstandig geneeskundig voorschrift van een geneesheer-specialist in de oftalmologie.

Art. 5. § 1. De lijst van handelingen waarmee een arts met toepassing van artikel 5 § 1, eerste lid, van voormeld koninklijk besluit nr. 78 van 10 november 1967 een orthoptist kan belasten, is opgenomen in bijlage II a) en in bijlage II b) van dit besluit.

§ 2 De handelingen bedoeld in bijlage II b) mogen uitsluitend door een geneesheer-specialist in de oftalmologie worden toevertrouwd.

Art. 6. Onze Minister van Volksgezondheid en Pensioenen is belast met de uitvoering van dit besluit.

Gegeven te Brussel, 24 november 1997.

ALBERT

Van Koningswege :

De Minister van Volksgezondheid en Pensioenen,
M. COLLA

Bijlage I

Lijst van de technische prestaties die door de orthoptisten mogen worden verricht met toepassing van artikel 23 § 1, eerste lid, van het koninklijk besluit nr. 78 van 10 november 1967.

- Orthoptische onderzoeken en een geschreven technisch verslag van de uitgevoerde onderzoeken, gericht aan de voorschrijvende arts :
- Inwinnen van de noodzakelijke gegevens voor een goed verloop van het onderzoek;
- Observatie van gelaatsvorm, hoofdhouding en oogstand;
- Objectieve kwalitatieve en kwantitatieve oogstands-bepaling;
- Onderzoek van de abnormale hoofdhouding;
- Onderzoek van de oogmotiliteit;
- Onderzoek van de sensorische toestand van het binoculaire zien;
- Onderzoek naar de accommodatieve convergentie/ accommodatie ratio, naar het accommodatieve- en convergentievermogen;
- Aniseikonie-onderzoek;
- Opsporing van nystagmus;
- Opsporing van stoornissen van het kleurenzien;
- Bepaling van de gezichtsscherpte;
- Onderzoek naar de oculaire dominantie;
- Fixatiebepaling met of zonder pupildilatatie; de mydriatische oogdruppels mogen slechts door een oogarts voorgeschreven worden;

- Traitements orthoptiques et un rapport technique intermédiaire écrit, adressé au médecin prescripteur, concernant l'évolution du patient sous ce traitement prescrit;
- ces traitements orthoptiques consistent en :
  - Exercices orthoptiques;
  - Traitement de l'amblyopie;
  - Adaptation de verres prismatiques;
  - Remplir les formulaires nécessaires pour l'acquisition des prismes, à l'exclusion des prismes qui contiennent en même temps une correction d'amétropie;
  - Stimulation visuelle des malvoyants;
  - Stimulation visuelle chez les patients présentant des troubles neurophysiologiques;
  - Adaptation et apprentissage de la manipulation des aides « Low-Vision »;
  - Assistance et instrumentation lors d'une intervention chirurgicale de strabisme.

Vu pour être annexé à Notre arrêté du 24 novembre 1997.

ALBERT

Par le Roi :

Le Ministre de la Santé publique et des Pensions,
M. COLLA

Annexe II a)

Actes dont un médecin peut charger un orthoptiste en application de l'article 5 § 1er, alinéa 1er, de l'arrêté royal n° 78 du 10 novembre 1967 :

- Collecte des informations nécessaires au bon déroulement de l'examen;
- Observation de la morphologie de la face, du port de tête et de la position des yeux;
- Détermination objective qualitative et quantitative de la position oculaire;
- Recherche de la position anormale de la tête;
- Exploration de la motilité oculaire;
- Exploration de l'état sensoriel de la vision binoculaire;
- Détermination du rapport AC/A, de l'accommodation et des possibilités de convergence;
- Etude de l'aniseiconie;
- Dépistage du nystagmus;
- Dépistage des anomalies de la vision des couleurs;
- Détermination de l'acuité visuelle;
- Recherche de la dominance oculaire;
- Etude de la fixation avec ou sans dilatation pupillaire; les collyres mydriatiques ne peuvent être prescrits que par un ophtalmologiste.

Annexe II b)

Actes dont un médecin spécialiste en ophtalmologie peut charger un orthoptiste en application de l'article 5 § 1er, alinéa 1er, de l'arrêté royal n° 78 du 10 novembre 1967.

On entend par ces actes confiés tous les examens fonctionnels du système visuel.

Vu pour être annexé à Notre arrêté du 24 novembre 1997.

ALBERT

Par le Roi :

Le Ministre de la Santé publique et des Pensions,
M. COLLA

- Orthoptische behandelingen en een schriftelijk, aan de voorschrijvende arts gericht, tussentijds technisch verslag betreffende de evolutie van de patiënt onder deze voorgeschreven behandeling;
- deze orthoptische behandelingen bestaan uit :
  - Orthoptische oefeningen;
  - Amblyopiebehandeling;
  - Aanpassen van prismaglazzen;
  - De nodige formulieren invullen voor het aanschaffen van prisma's, met uitzondering van prisma's die tevens een ametropiecorrectie bevatten;
  - Visuele stimulatie van slechtzienden;
  - Stimulatie van de visuele functies bij neurofysiologische stoornissen;
  - Aanpassen en leren manipuleren van « Low-Vision » hulpmiddelen;
  - Assistentie en instrumentatie bij strabisme-operaties.

Gezien om te worden gevoegd bij Ons besluit van 24 november 1997.

ALBERT

Van Koningswege :

De Minister van Volksgezondheid en Pensioenen,
M. COLLA

Bijlage II a)

Handelingen waarmee een arts met toepassing van artikel 5 § 1, eerste lid, van het koninklijk besluit nr. 78 van 10 november 1967 een orthoptist kan belasten :

- Inwinnen van de noodzakelijke gegevens voor een goed verloop van het onderzoek;
- Observatie van gelaatsvorm, hoofdhouding en oogstand;
- Objectieve kwalitatieve en kwantitatieve oogstandsbevestiging;
- Onderzoek van de abnormale hoofdhouding;
- Onderzoek van de oogmotiliteit;
- Onderzoek van de sensorische toestand van het binoculaire zien;
- Onderzoek naar de AC/A-ratio, naar het accommodatie- en convergentievermogen;
- Aniseikonie-onderzoek;
- Opsporing van nystagmus;
- Opsporing van stoornissen van het kleurenzien;
- Bepaling van de gezichtsscherpte;
- Onderzoek naar de oculaire dominantie;
- fixatiebepaling met of zonder pupildilatatie; de mydriatische oogdruppels mogen slechts door een oogarts voorgeschreven worden.

Bijlage II b)

Handelingen waarmee een geneesheer-specialist in de oftalmologie met toepassing van artikel 5 § 1, eerste lid, van het koninklijk besluit nr. 78 van 10 november 1967 een orthoptist kan belasten.

Onder deze toevertrouwde handelingen wordt verstaan alle functionele onderzoeken van het visueel systeem.

Gezien om te worden gevoegd bij Ons besluit van 24 november 1997.

ALBERT

Van Koningswege :

De Minister van Volksgezondheid en Pensioenen,
M. COLLA